

Kraków – Poznań – Warszawa, 7 grudnia 2023

Komentarz ws. konkursu na dyrektora Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie

Dnia 30 listopada 2023 roku Miasto Kraków opublikowało wyniki konkursu, w którym wyłoniono nową dyrektorkę Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki w Krakowie. Kilka tygodni wcześniej jako Zarząd Sekcji Polskiej AICA przyjęliśmy zaproszenie Urzędu Miasta, by zgłosić naszego reprezentanta do komisji konkursowej. Liczyliśmy na konkurs przeprowadzony profesjonalnie, zgodnie z przepisami prawa, w sposób transparentny oraz nie dyskryminujący żadnej z osób kandydujących. Dziś, podsumowując doświadczenia związane z konkursem, czujemy się zobowiązani wobec przedstawicieli środowiska do tego, by podzielić się krytycznymi uwagami na temat przebiegu postępowania.

Zgodnie z informacją przekazaną przez jedną z osób kandydujących, Miasto Kraków miało utrudniać jej dostęp do danych o funkcjonowaniu Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”, istotnych w perspektywie prac nad przygotowaniem koncepcji funkcjonowania Galerii na rzecz konkursu. Mowa tu o planach programowych Galerii na następny rok, jak i aktualnych planach architektonicznych jej gmachu, którego remont dobiega końca. Doniesienie to przyjęliśmy z zaniepokojeniem. Warto przypomnieć, że zgodnie z przepisami *Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* organizator konkursu powinien udostępnić dane dotyczące „warunków organizacyjno-finansowych funkcjonowania instytucji kultury, w tym jej planów finansowych i rzeczowych na okresy po rozstrzygnięciu konkursu [...] oraz inn[ych] ogóln[ych] informacj[i] na temat działalności instytucji kultury” [Dz. U. 1991 Nr 114 poz. 493, art. 16]. W rzeczywistości zdarzało się, że pracownicy Urzędu Miasta – obsługujący telefon, którego numer zamieszczono w ogłoszeniu konkursowym jako jedyną daną kontaktową – zbywali prośby o wspomniane informacje.

Z rezerwą przyjęliśmy także, rozwijaną równoległe do procedur konkursowych, kampanię informacyjną Miasta Krakowa, której celem było poinformowanie opinii publicznej o procedowanym *Programie dla sztuk wizualnych*. W trakcie spotkania z cyklu „Kraków Culture Lab” na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie 16 października bieżącego roku, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury, Robert Piaskowski, stwierdził, iż *Program* uczyniono „załącznikiem do procedury konkursowej na kandydata czy kandydatkę na dyrektora Bunkra Sztuki”¹. Zgodnie z treścią tego dokumentu osoba

¹ Nagranie ze spotkania dostępne pod adresem:
<https://youtu.be/1OaqnwNEyRE?si=sDnVgfpBi2GI6tw->

zajmująca stanowisko dyrektora Galerii miałyby stać się głównym operatorem opisanych tam działań. *Program* nie przeszedł jednak odpowiednich konsultacji społecznych i został oparty na wytycznych z raportu Małopolskiego Instytutu Kultury, którego autorzy wykazali się w naszej ocenie rażącą nieznajomością pola sztuki². Naszym zdaniem wiele zawartych w *Programie* punktów powinno stać się przedmiotem poważnej, szeroko zakrojonej debaty. Dla przykładu, w obecnym brzmieniu projektuje on dla Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” szeroki zakres nowych obowiązków administracyjnych, które wykraczają poza typową działalność galerii miejskiej. Odnosimy wrażenie, że przy okazji konkursu Miasto usiłowało w „miękki” sposób uprawomocnić dokument, który wzbudza uzasadnione kontrowersje.

W obliczu trwającej dyskusji o przestarzałych przepisach regulujących organizację i prowadzenie działalności kulturalnej, czujemy się zobligowani do tego, by reagować na zaniedbania we wdrażaniu obowiązujących procedur konkursowych oraz upominać się o lepsze standardy z myślą o przyszłości. Utrudnianie dostępu do podstawowych informacji o funkcjonowaniu Galerii ze strony Urzędu Miasta mogło mieć charakter dyskryminujący wobec niektórych osób kandydujących w konkursie. Natomiast wymuszanie na przystępujących do niego osobach, by w swoich koncepcjach odniosły się do *Programu dla sztuk wizualnych* – którego zapisy zwiastują rozmycie tożsamości Galerii oraz dodatkowe obciążenie pracą dla jej zespołu – budzi niepokój jako przejaw zarządzania pozbawionego przejrzystości oraz szacunku do strony społecznej. Planowane połączenie Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK z Galerią Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” nie powiodło się przed kilku laty dzięki energicznym protestom środowisk twórczych. Apelujemy, by włączyć ich szeroką reprezentację w kształtowanie przyszłości Galerii z pełnym poszanowaniem zgłaszanych potrzeb i postulatów. Apelujemy też o audytowanie sposobu, w jaki wdrażano w trakcie konkursu procedury formalne, ze szczególnym uwzględnieniem udzielania dostępu do informacji o funkcjonowaniu Galerii osobom kandydującym.

Zarząd Sekcji Polskiej AICA

Arkadiusz Półtorak – Prezes
Małgorzata Kaźmierczak – Wiceprezeska
Magdalena Ujma-Gawlik – Wiceprezeska
Marta Czyż – Sekretarzynie
Jagna Domżańska – Skarbniczka
Dorota Jarecka – Członkini Zarządu
Magdalena Ziółkowska – Członkini Zarządu

² Raport oraz sam *Program dla sztuk wizualnych* można znaleźć na stronie:
https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=171754